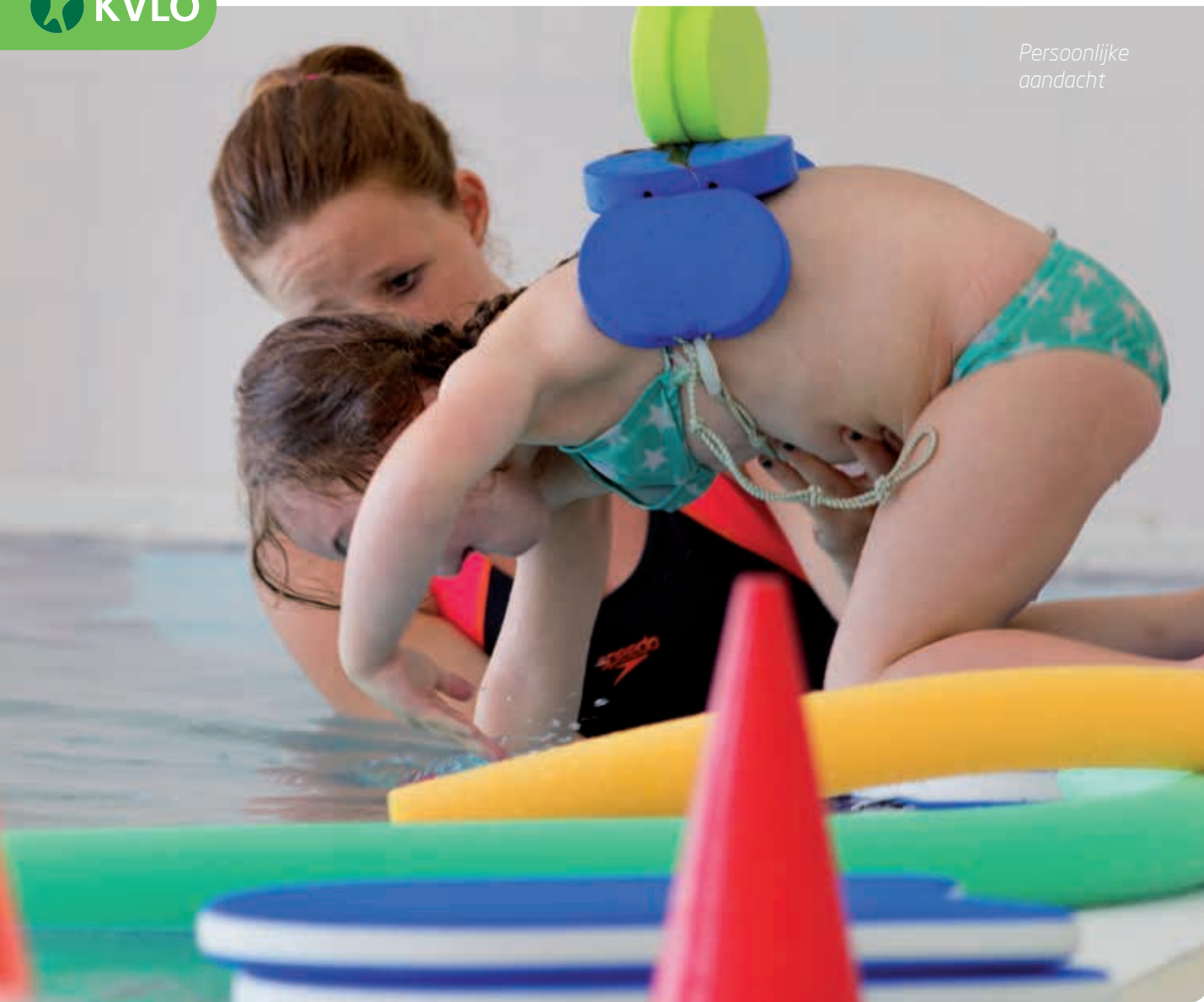

Persoonlijke
aandacht

Kidsclub Zwemmen in Zwolle

**Casestudie over de betekenis
van het zwemdiploma**

Joep is negen jaar en zwemt op zaterdagmorgen bij Kidsclub Zwemmen in Zwolle. Joep is dolblij want hij heeft na drie jaar zwemles een maand geleden zijn A-diploma gehaald. Nu mag hij door voor zijn B-diploma: "Hopelijk duurt dit niet zo lang als het A-diploma, hé mama?" zegt Joep. Joep heeft een ontwikkelingsstoornis waardoor hij sommige beenbewegingen niet onder controle heeft en zijn evenwicht niet stabiel is. De ouders van Joep zijn begonnen met zwemlessen bij een reguliere zwemschool maar kwamen er al snel achter dat Joep gefrustreerd raakte. De kinderen om hem heen boekten sneller vooruitgang en Joep bleef op hetzelfde niveau. Toen ze hoorden van het initiatief van Stichting KIDS Zwolle zijn ze overgestapt en hebben daar tot op de dag van vandaag nog geen spijt van: "Dat het relatief lang zou gaan duren voordat Joep zijn zwemdiploma ging halen wisten we wel. We zijn enorm trots dat het hem uiteindelijk is gelukt. Maar dat hij nog door wilde gaan voor het B-diploma was echt een verrassing," aldus de ouders van Joep. Op dit moment zwemt Joep nog steeds op de zaterdagmorgen om uiteindelijk zijn B-diploma te gaan halen.

TEKST MARTIJN GROLLEMAN EN CORINA VAN DOODEWAARD

Zwemdiploma met extra betekenis

Bij Kidsclub Zwemmen in Zwolle is Joep niet de enige deelnemer met een bijzonder verhaal. Kidsclub Zwemmen is een zwemaanbod voor kinderen met een lichamelijke beperking, gedrags-, leer- of ontwikkelingsachterstand. De deelnemers van Kidsclub Zwolle zitten relatief een lange tijd (lees twee tot vier jaar) op zwemles om het zwemdiploma A te behalen. Maar waarom willen deze kinderen zo graag een zwemdiploma halen? Om erachter te komen of het zwemdiploma voor deze doelgroep meer betekenis heeft dan alleen het 'papiertje' is een casestudie uitgevoerd. De casestudie gaat in op drie perspectieven die van toepassing zijn op het aanbod: de kinderen, de ouders en de organisatoren.

Er is gekozen om op zoek te gaan naar de verhalen van de individuen aan de hand van betekenisverlening, ook wel *sensemaking* (Weick, 1995) genoemd. In het verlengde van de betekenisverlening is het zwemmen in Nederland in kaart gebracht (van den Nieuwenhoff, 2016) aan de hand van heersende normen en waarden (Foucault, 2012) in de Nederlandse cultuur rondom zwemmen en zwemlessen. Dit tezamen geeft een beeld van hoe deze doelgroep, ouders en organisatoren het behalen van een zwemdiploma ervaren en welke betekenis dit oproept bij de betrokkenen.

In de gesprekken met de kinderen komt duidelijk het moment van het ontvangen van

24 Tijd en ruimte om te oefenen.

het diploma ter sprake. Het onderwerp wordt ondersteund door de getekende afbeeldingen die gemaakt zijn door de kinderen. Daarnaast spreken de kinderen veel over wat er na het zwemdiploma gaat veranderen. Zo beschreef een kind de volgende situatie: *"Ik denk dat het volgende feestje wel een zwemfeestje wordt. Want heel veel kinderen in de klas hebben het al dus dan hoef ik niet te vrezen dat er kinderen zijn die niet kunnen zwemmen en dus eerst een bandje om moeten"*.

Extra doorzettingsvermogen

De ouders zijn te spreken over het aanbod en het enthousiasme van de lesgevers. De ouders noemen de interactie tussen deelnemers en docenten als voorwaarde (zie ook: Lémonie, Light, & Sarremejane, 2016). De kinderen worden begrepen door de lesgevers. Ouders vinden het behalen van het zwemdiploma vooral belangrijk vanwege een veiligheidsaspect. Maar het halen van een diploma gaat niet vanzelf. Volgens de ouders is daarvoor veel doorzettingsvermogen nodig. Dat benoemen ze als een belangrijke waarde voor hun kind. Een van de ouders zegt daarover: *"Het is ook gewoon zo bij kinderen met een beperking. Die zullen moeten leren dat ze gewoon harder moeten werken voor dingen dan gemiddelde mensen. Dit is zo'n eerste ding waarbij ze leren dat als ik hard doorzet dan kan ik het wel"*.

De organisatoren van Stichting KIDS Zwolle benoemen vooral het maatschappelijk belang van het zwemdiploma voor de kinderen van de Kidsclub. Eén van de bestuursleden zegt hier

"Deze kinderen verdienen natuurlijk ook een zwemdiploma of iets van een beloning aan het eind. En helemaal als je er twee of drie jaar voor bezig bent."

het volgende over: *"Deze kinderen verdienen natuurlijk ook een zwemdiploma of iets van een beloning aan het eind. En helemaal als jij er twee of drie jaar voor bezig bent"*. Het meedoen en 'erbij horen' is volgens hen van onschatbare waarde. Daarom staan in hun aanbod de kinderen volledig centraal. Hierbij wordt echter wel opgemerkt dat de administratiedruk om dit mogelijk te maken toeneemt. Dat vraagt veel aandacht van de stichting waardoor men meer tijd kwijt is met de organisatie dan met doorontwikkeling van het aanbod zelf. Ook neemt de druk van reguliere zwemscholen in de omgeving toe. Er wordt een groter beroep gedaan op de Kidsclub Zwemmen vanwege hun specialisme op aangepast zwemmen.

De verschillende betrokkenen van de praktijk van Kidsclub Zwemmen geven op verschillende wijze betekenis aan het zwemdiploma. Niet alleen zijn er individuele verschillen zichtbaar maar ook de focus van de perspectieven is verschillend. De kinderen hebben met name de focus op het diploma en hetgeen wat na het zwemdiploma gaat veranderen. De ouders focussen juist meer op de zwemlessen en het veiligheidsaspect van het diploma. Terwijl de organisatie juist inzoomt op het belang van de waarde van een 'gewoon' diploma in de maatschappij voor deze doelgroep.

De casestudie kan een begin zijn voor een grotere discussie in Nederland over het aanbieden van zwemlessen aan kinderen met een lichamelijke beperking, gedrags-, leer- of ontwikkelingsachterstand. De casestudie maakt duidelijk dat ouders, kinderen en organisatoren hun eigen betekenis verlenen aan het zwemdiploma voor Kidsclub Zwemmen. Vanuit de organisatiekant wordt vooral de maatschappelijke betekenis duidelijker, voor de ouders is vooral het voortraject en de veiligheid het belangrijkste en voor de kinderen het diploma zelf en het vervolg. De factor tijd en ruimte speelt ook mee in het aanbod. Het feit dat deze doelgroep de tijd en ruimte krijgt om te mogen oefenen voor het zwemdiploma maakt de beloning groter.

Het is helaas niet vanzelfsprekend dat kinderen met lichamelijke beperkingen, gedrags-, leer- of ontwikkelingsproblemen invoegen binnen de zwem- en sportcultuur in Nederland. Wellicht is het zo dat Kidsclub Zwemmen vooral wordt gewaardeerd door de ouders en kinderen omdat het juist een plek is waar deze doelgroep wél wordt gezien en de ruimte en de tijd krijgt. Maar is dit sportspecifiek gebonden? Is het niet al voldoende om een sportaanbod op te zetten waar de kinderen worden gezien, de ruimte en de tijd krijgen?

Over de onderzoeker

De casestudie is uitgevoerd door Martijn Grolleman in het kader van zijn masterstudie Physical Education and Sport Pedagogy (Calo Windesheim, Zwolle). Martijn werkt aan de Hogeschool Windesheim te Zwolle als Calo-opleidingsdocent in de propedeuse en de opleiding Sportkunde.

Referenties

Foucault, M. (2012). *Discipline & punish: The birth of the prison*. New York: Vintage Books.

Lémonie, Y., Light, R., & Sarremejane, P. (2016). Teacher-student interaction, empathy and their influence on learning in swimming lessons. *Sport, Education and Society*, 21(8), 1249-1268.

van den Nieuwenhoff, F.H. (2016). *Een prettig verblijf in het water: een kwalitatief onderzoek naar de betekenissen die kinderen en ouders geven aan zwemmen en de consequenties voor het al dan niet onderhouden van de zwemvaardigheid* (Master thesis), Universiteit Utrecht.

Weick, K. E. (1995). *Sensemaking in organizations*. Thousand Oaks: SAGE Publications.

Contact

m.grolleman@windesheim

Foto's

Roy Zwier

Kernwoorden

Kidsclub Zwemmen